

Kishíró

TORDASI

1993. április 16.

ÖNKORMÁNYZATI LAP

III. évfolyam 2. szám

Jus mormorandis

Ha már szóhoz nem jutottam, legalább engedessék meg nekem a morgolódás joga.

Nem régen ÁFÉSZ részközgyűlésen vettem részt, ahova mint kívülálló, tehát nem szövetkezeti tag mentem el.

Rendkívül érdekelt milyen egy ÁFÉSZ részközgyűlés, ahová a község lakossága igen szép számmal megy el, míg a falugyűlésen vagy a közmeghallgatáson megjelenetek száma igen kevés.

Meglepődtem. A művelődési ház nagyterme megtelt, sőt nem volt elég szék, ezért többen a folyosón maradtak.

No, gondoltam, ez egy mozgalmas közgyűlés lesz. Tévedtem.

A beszámolóik közül az igazgatóság beszámolója magasröptű, éppen ezért az egyszerű embernek kissé érthetetlen volt. Senki nem vette észre az elbújtatott számokat, az eredménytelenség indoklásában rejlt szándékot.

Gondoltam, majd csak szól valaki, majd csak megkérdezi: mi az oka annak, hogy a szövetkezet nem regisztrált nyereséget, mi van a számok mögött? Tévedtem.

Gondoltam, majd csak felveti valaki, hogy a tulajdonukat képező, a falu közepén fekvő épületegyüttes (étterem, műv.ház, húsbolt) sorsa

hogyan alakul?

Elhangzott, hogy az elmúlt évben már tervezett épületfelújítás (tetőszerkezet, esetleg külső tatarozás) folytatására kerülhet sor ez évben, hogy várhatóan csak a tető átépítése közel 4 millió forint áfásan, de senki sem szólt arról, hogy mi volt az oka annak, hogy az elmúlt évben elmaradt a beígért felújítási munka. Csak zárójelben jegyzem meg, hogy akkor 1,8 millió forintba került volna a tetőszerkezet felújítása.

Senkinek nem jutott eszébe, vagy ha eszébe jutott is, nem említette meg, hogy az épületre az 1978-as nagy felújítás óta szinte nem is költöttek a karbantartási munkákon kívül.

Ha valaki észrevette volna, megállapíthatná, hogy csak az önkormányzat törődött a műv.ház belső állagával, fűtésével. Az épület többi része bizony elég siralmas állapotban van. Mindennek azonban elsősorban a tetőszerkezet állapota az oka. Míg a tető nincs átépítve, felújítva, a beázások teszik tönkret az épületet, több helyen süllyed a fal.

Na, bumm! - mondhatják, és akkor mi van. Lényeg az, hogy minden évben kapunk ajándékot, meg egy-kétszáz forint értékű utalványt.

Na és mi van, ha több is

járna?

Talán aktívabb közgyűlésen mindez kiderülhetett volna.

Már csak pusztán költői kérdésként vetem fel: mi lett volna, ha a szövetkezet által felajánlott 100 és 300 Ft-ot mindenki felajánlja a ház felújítására, ami a szövetkezeti tulajdona és nekik hozhat hasznot?

Ha összedől, mi hoz hasznot? Ha összedől, ki építi újjá a szövetkezeti mintafalu egyik legszebb épületét?

Ha tudnák azt, amit én tudok (mert megkérdeztem). Az étterem és a bolt éves szinten közel 1,5 millió forintot fizet az ÁFÉSZ-nak. Ez szinte tiszta haszon, amiért a szövetkezet csak az épületeit adja. Azokat az épületeket, amelyet már teljesen lelaktak a használók. Ha az elmúlt és az idei év bérleti díját — több mint 3 millió forint — az épületre fordítanák újabb 20 évre megszűnhetne a gond. Eddig jutva a morgolódásban ki is fulladtam.

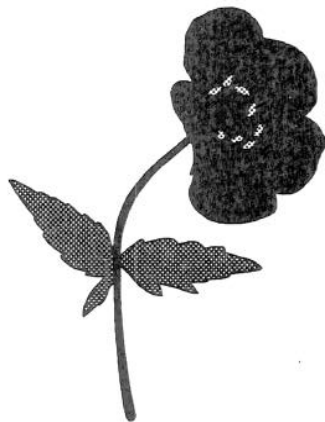
Vajon érdemes morgolódni? Érdemes szólni, vagy valamit is tenni akkor, amikor a többség ilyen dolgokkal nem törődik?

Válaszoljon erre mindenki saját belátása szerint!

Juhász Gyula:

Tavasza ez is...

*Tavasza ez is, tavasza.
Az égen szöke fény ég,
A földön barna hantok,
A nőkön lenge illat,
A fákon szürke barkák.
Tavasza ez is, tavasza.
Valami mégis elment,
És nem jön vissza többé,
Valami mégis elszállt,
És soha nem találom,
Valami mégis elmúlt.
És nem tudom a sírját...
Egy húr a hegedűmön,
Boldogan bánatos hang,
Elpattant.
De az ég még azúros,
De a föld ibolyás még,
De a nők még suhannak.
Tavasza ez is, tavasza...*

márki

Képviselő-testület jegyzőkönyvéből

A képviselő-testület 1993. március 23-án ülésezett, napirendjén az 1992. évi pénzügyi zárszámadással és a szociális ellátásokról szóló rendelet megalkotásával.

A képviselő-testület 1992. évi pénzügyi zárszámadását az alábbi főbb számadatokkal fogadta el:

Bevétel	ezer forintban
— állami támogatás	17.231
— SZJA	6.035
— EÜ-finanszírozás	2.429
— céltámogatás	4.807
— saját bevétel	9.320
előző évi pénzmaradvány	3.453
összesen:	43.275
Kiadás	
— működési kiadás	22.990
— fejlesztési kiadás	10.526
— egyéb kiadás	4.035
összesen:	37.551
— pénzmaradvány	5.724

A szociális ellátások szabályozására az Országgyűlés törvényt alkotott, amelyben egyes ellátásformák esetében az önkormányzatokra bízta a részletes szabályozást, vagy éppen a törvényben biztosított keretnél nagyobb összeg megállapítását, esetleges kiegészítését.

A rendelettervezet tárgyalása során a Szociális Bizottság részletesen megvitatta az egyes formákat, feltételeket, és ennek értelmében javasolta a képviselő-testületnek elfogadásra.

Az elfogadott szociális rendelet, mint maga a törvényi szabályozás, nem teljes. Egyes már ismert segélyezési formák — rendszeres szociális segély, rendszeres nevelési segély, egészségkárosodottak részére megállapítható pénzbeli ellátások stb. — nem kerültek e szabályozások körébe.

Szociális ellátási formák:

Gyermeknevelési támogatásra jogosult az az anya (külön szabály szerint apa), aki a gyermek születését, örökbefogadását, továbbá az a nevelőszülő, aki a gyermek nevelésbe vételét megelőzően 180 nap biztosítási idővel rendelkezik, és a saját háztartásában otthon három vagy több kiskorú gyermeket nevel, és a legfiatalabb gyermek a harmadik életévét betöltötte, de a nyolcadik életévét még nem haladta meg. A kérelmet az állandó vagy ideiglenes lakóhely szerint illetékes jegyzőhöz kell benyújtani.

Munkanélküliek jövedelempótló támogatásában részesülhet az a munkanélküli, aki a munkanélküli járadékban részesült, a járadék folyósítás időtartama lejárt stb., feltéve hogy családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíjminimum (III.1-től 6.400,- Ft) mindenkori legkisebb összegének 80 %-át.

A támogatást a helyi önkormányzatok állapítják meg, ami településünkön a hatáskör gyakorlásának átruházása miatt a Szociális Bizottság feladata.

A jövedelempótló támogatás a kérelem benyújtását követő naptól lehet megállapítani.

Lakásfenntartási támogatás kérdéskörét az önkormányzat rendeletében konkrétan szabályozta. A törvényben előírt, kötelezően figyelembe veendő lakásfenntartási kiadáson kívül más kiadást nem vesz figyelembe az önkormányzat. Nem veszi figyelembe a fenntartási kiadásokban a villany-, víz-, gázfogyasztás mértékét, a lakáskarbantartási költségeket.

Lakásfenntartási támogatást lehet nyújtani annak a családnak illetve személynek, aki a településen maximum 25 m²/fő nagyságú, komfortos lakásban lakik és a lakásfenntartással járó indokolt költségei a család összjövedelmének 35 %-át meghaladják.

A támogatás mértéke: 34-35 %-os költség esetén 10 %, 45-50 % esetén 20 %, 50 % fölött a költség 30 %-a.

A támogatás kérelemre adható.

Átmeneti segély (rendkívüli szociális segély) nyújtható kérelemre annak a személynek, akinek létfenntartása rendkívüli okok miatt veszélyeztetett, vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzd. A segélyezés jövedelemhatárhoz kötött (a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíjminimum másfélsze-

resét, egyedülálló személy esetében a kétszeresét).

Az egy ízben kifizethető legnagyobb összeg 6.000,- Ft, évente ugyanaz a személy legfeljebb két alkalommal részesülhet átmeneti segélyben.

A bizottság pénzbeli támogatás mellett dönthet természetbeni ellátási formáról is (pld. tüzelőutalvány, ételmezei jegy, számla kifizetése, tüzelőbeszerzés stb.).

Temetési segély nyújtható az elhunyt hozzátartozójának, vagy temetésről gondoskodó más személynek, ha a temetési költségek viselése saját, vagy családja létfenntartását veszélyezteti és a temető vagy családja egy főre jutó jövedelme nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíjminimum másfélszeresét, egyedülálló személy esetén a kétszeresét.

A temetési segély összege a számlával igazolt temetkezési költség 20 %-a, de legfeljebb 10.000,- Ft lehet.

A temetkezési segély dologi szociális ellátás formában is nyújtható.

A temetési segély iránti kérelmet a halálest bekövetkezésétől számított 15 napon belül kell benyújtani, csatolva a halotti anyakönyvi kivonatot és a temetési számlák eredeti példányaikat.

Ez a szociális segélyezési lehetőség a törvény hatálybalépését követően — február 26. — alkalmazható. Az előtte elhunytak temetési segélyezését (4.000,- Ft-ot) a társadalombiztosítási igazgatóságnál kell rendezni, vagy pedig addig az időpontig az igazgatóság a segélyt ki is fizette.

Köztemetésről a halálest helye szerint illetékes önkormányzat gondoskodik, ha az elhunyt vagyontalan személy, tartásra köteles és képes hozzátartozója nincs.

Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság állapítható meg annak a személynek, aki a társadalombiztosításról szóló törvény alapján nem jogosult az egészségügyi szolgáltatásra.

Közgyógyellátásban kétféleképpen részesülhetnek az arra rászorultak. Egyrészt alanyi jogon, tehát részükre a jogszabály alapján ki kell adni az igazolványt, másrészt méltányosságból.

A méltányosságból adható közgyógyellátási igazolványra jogosultságot az önkormányzat állapítja meg, bizottsága útján akkor, ha a jövedelmi viszonyok a már előbbieken foglaltakat nem haladja meg, és a havi gyógyszerfogyasztási költség meghaladja a 800,- Ft-ot.

E legfontosabb ellátási formák közül többel foglalkozik a már ismertetett módon az önkormányzat rendelete.

Fontos szabály, hogy a jövedelmekről nyilatkozni kell, és azokat igazolni is szükséges. Fontos az is, hogy a támogatás zöme a csak állandó lakosokra vonatkozik, hisz csak azokra kapunk állami támogatást.

Rendelkezik az önkormányzat rendelete arról is, hogy rosszhiszemű támogatást igénybe vevőt kötelezni lehet a felvett támogatás visszafizetésére.

A szociális szabályozás részletesebb ismertetésére az újság hasábjain nincs lehetőség. Részletesebben a polgármesteri hivatalban érdeklődhetnek.

A szociális rendelet megalkotásával egyidejűleg módosítani kellett a képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatát is. Ennek oka az, hogy a szociális törvény az önkormányzatot jelölte meg végrehajtónak, aki e hatáskör gyakorlását szociális bizottságra ruházta.

A képviselő-testület tárgyalta a község címerének megalkotási lehetőségét.

Felvetődött, hogy a többi településhez hasonlóan Tordas község is alkosson címet, esetleg zászlót magának. Mindkét tárgy csupán jelkép, de nem elhanyagolható kérdése a település életének.

E község szerencsés helyzetben van, mert egy olyan család hozta életre, aki az országnak és az egyetemes tudománynak is jelentős felfedezéseket létrehozó embert adott, Sajnovics Jánost. A Sajnovics család címere ismert, az minden változtatás nélkül adaptálható. Jelenleg látható az általános iskolában és a polgármesteri hivatalban.

Az önkormányzat a címer megalkotását nem tartotta időszerűnek, de szükségét látja minél több vélemény és a címer jelentése megismerésének.

Döntött a képviselő-testület egy fiatal házaspár elsőlakáshoz jutók 100.000,- Ft-os támogatásában.

Múltunk

Csupor Zoltán Mihály érseki tanácsos rovata

... az első számunkban elkezdett sorozat folytatása

Tudja-e:
— hogy Sajnovics Mátyás Győr városának volt a vármegyei főjegyzője, később viceispánja?
— hogy a Sajnovics család rác származású volt?
— hogy az is lehet, hogy ősei törökök voltak?
— hogy „sahinu” török szó és sólymot jelent?
— hogy a rációk esetleg ezt a szót szlávósították: Sahinovicra, majd Sajnovicsra?
— hogy a tordasi Sajnovicsok jó magyarságához nem fér kétség?
— hogy Sajnovics Mátyás Ádám fiát kitagadta a családból léha élete miatt?
— hogy Ádám további sorsáról semmit sem tudunk?
— hogy a Sajnovics család ismert ága kihalt, minthogy azonban az országban manapság is vannak Sajnovics vezetéknevűek, talán ennek az ágának a leszármazottjai?
— hogy a törökök alatt Martonvásár is elpusztult és elhagyott terület lett?
— hogy Sajnovics Mátyás halála után özvegye feleségül ment Beniczky Sándorhoz, Martonvásár birtokosához?
— hogy akkor a martonvásári mai kastély helyén egy vályogból épült udvarház (kúria) volt?
— hogy ez az épület csak hat szobából, konyhából, éléskamrából, pincéből és kocsiszínből állt?
— hogy ez a kúria 1730-ban épült?
— hogy Sajnovics Mátyás 1726-ban halt meg?
— hogy a martonvásári kúria mellett állt egy kis fatornyos ká-

polna is?
— hogy az egykori Sajnovics Mátyásné, majd Beniczky Sándorné sokat pereskedett elhunyt férje első házasságából származó gyermekeivel?
— hogy négyévi pereskedés után végül is kiegyezett mostohafiával Sajnovics Józseffel?
— hogy a jelenlegi martonvásári kastélyt a Brunsvik család 1784-1785-ben építette?
— hogy a templom az előző helyén 1774-1777. között épült?
— hogy a tordasi kastély Sajnovics által épített része a jelenleginek egyharmada?
— hogy a tordasi katolikus templom zömében Sajnovics János jezsuita atya örökrészéből készült?
— hogy Bíró Márton veszprémi püspök a templom építésére felajánlotta a Fejér megyében elmaradt tizedek (egyházi adók) összegét?
— hogy ezeket az adókat valószínűleg sohasem tudták behajtani?
— hogy a templom első három harangját Horányi Gábor alispán (Sajnovics rokon) ajándékozta?
— hogy ebből kettőt elvittek az első világháború során?
— hogy a harmadik harangot Skápió Mihály, az akkor harangozó repesztette meg, amikor az ercsiből hazatérő bucsuk elé kellett volna harangoznia, ő azonban nem húzta a kötelet, hanem a harang nyelvvel ütögte a harangot?
— hogy ezt a harangot újra kellett önteni?
— hogy a kis harangot 1925-ben vásárolták?

ÓVODAI HÍREK

Beiratkozás

Az óvodai beiratkozás május 10. és 14. között lesz az óvodában reggel 8-10 óráig és du. 13-15 óráig.
Kérjük, hogy a szülő a személyi igazolványát és a gyermek személyi lapját hozza magával.
A beíratásra azoknak a jelentkezését várjuk, akik 1994. január 31-ig betöltik a 3. életévüket.
Kérjük, hogy akik óvodába akarják járattatni gyermekeiket, feltétlenül irassák be ezen idő alatt, mert a későbbi jelentkezőket nem tudjuk figyelembe venni a felvételtkor.

Iskolai hírek

A tavaszi szünet előtti utolsó napon „Fordított Nap” volt az iskolában, melynek keretében a 8. osztályos tanulók közül választott diákok tartották meg a felsőtagozatosok óráit. Ők voltak az ügyeltesek, akik a szünet rendjére vigyáztak, valamint a tanári szobába is beülhettek.

A tanárok diáknak öltöztek, és diákként is viselkedtek, amivel meglehetősen próbára tették a „diáktanárok” türelmét, akik a nap végére jól elfáradtak. Ennek ellenére jó hangulatban, sok vidámsággal telt a nap.

A tavaszi szünet után az alsótagozatosok babszínházba mennek, a felsősök részére pedig planetáriumi kirándulás lesz.

Májusban megszervezzük az anyáknapjára ünnepséget, a Sajnovics Emléknapot és a gyereknapot.

A hátralevő hónapokra teremdekorációs versenyt hirdettünk. A győztes osztály egy szabadnapot nyer.

A tanév folyamán még megszervezésre kerül a volt Sajnovics Diákok Baráti Köre. Várunk mindenkit, aki az elmúlt években végzett, aki Sajnovics-diák volt. Közös programokkal szeretnénk az ő életüket is érdekesebbé tenni. Felvilágosításért forduljatok hozzám!

Csik Magdolna
a diákönkormányzat vezetője

Petőfi Sándor versmondóverseny

Az 1848-as forradalom tiszteletére versmondóversenyt rendeztünk az iskolában.

Nagy örömünkre szolgált, hogy sok tanítványunk jelentkezett és szerepelt szép sikerrel.

az eredmények a következők:

Az 1-2. osztályosok

kategóriájában:

- I. Rác Marianna 1. oszt.
- II. Milichovszki Gergely 2. oszt.
- III. Varjas Andrea 2. oszt.

Az 5-6. osztályosok

kategóriájában:

- I. Szász Katalin 5. oszt.
- II. Tomai Ildikó 5. oszt.
- III. Pató Krisztina 5. oszt.

A 3-4. osztályosok

kategóriájában:

- I. Nagy Krisztina 4. oszt.
- II. Áldott Ildikó 3. oszt.
- III. Szabadi Péter 3. oszt.
- Mojzer Ágnes 3. oszt.

A 7-8. osztályosok

kategóriájában:

- I. Somfai Sándor 8. oszt.
- II. Varga Erzsébet 8. oszt.
- III. Tarr Zsuzsanna 7. oszt.

Gratulálunk a győzteseknek!

Kedves Szülők!

Immáron hagyománnyá vált iskolánkban, hogy minden évben — tanítási időben — táborozni viszik a gyerekeket. (1991. Zánka, 1992. Kőszeg) Továbbá az is hagyomány már, hogy évente egy-egy külföldi utazást is szervezünk az érdeklődő tanulók részére. (Szafari-park, Marcipán Múzeum, Bécs)

Ezek a közös táborozások segítik a gyerekek személyes önállósodását, fejlesztik a közösségeket és sok felejthetetlen élményt nyújtanak. A külföldi utazások azon felül, hogy tágtíjják a felnövekvő ifjúság látókörét, motivációt is adnak az idegennyelv-tanulásra, ami visszahat az iskolában folyó tanulmányi munkára.

A jövő tanév elején az ALBATOURS Utazási Iroda segítségével mód nyílik a fentebb említett hagyományok összekapcsolására és folytatására. Az iskola diákjai szeptember harmadik és negyedik hetében két turnusban (külön az alsós és külön a felsős gyerekek) egy hetet töltenek el Olaszországban, igen kedvezményes 5.000,- Ft-os áron. Autóbusszal utazunk el Jesoloba, ahol a tengerparton emeletes apartmanokban lenne a szállásunk. Egy apartman két hálószobából, konyhából, fürdőszobából áll, valamint nappaliból.

A részvételi díj magában foglalja az utazás árát, a szállás árát és a biztosítást. Az étkezést önállóan oldanánk meg. Visszük konzerveket és nyersanyagokat, amiből ott főzünk a szülők és a pedagógusok segítségével.

Elsősorban gyerekek jelentkezését várjuk, de szívesen látunk az utasok között szülőket, nagyszülőket is.

Az ott eltöltött idő alatt — mivel a mediterrán éghajlat erre lehetőséget ad — sokat strandolunk Jesolo homokos, sekélyvízű tengerpartján. Egésznapos kirándulást teszünk Velencébe, ahol megtekintjük a főbb nevezetességeket: Szt. Márk templom, Doge-palota stb.

Egy másik nap kirándulást teszünk egy másik közeli kikötővárosba, Caorléba. Rádásul az utazás alatt is érdekes programok várnak a jelentkezőkre. Visszaútnban ismerkedési séta lesz Triesztben.

Mindez csak akkor válhat valósággá, ha mind a két turnusra egy-egy autóbussznyi (45 fő) jelentkező összegyűlik, ugyanis az utazási iroda csak így tudja biztosítani a kedvezményes árat.

Ezúton is kérem a Szülőket, hogy aki a gyermekét elengedi, vagy maga is eljönne, az minél előbb jelezze ezt a szervezők felé, hogy tovább tudjunk lépni a szervezésben.

A részvételi díjat 5 részletben, havonta 1.000 forintként kell befizetni. Az első részletet április végéig kérem.

Csik Magdolna
a diákönkormányzat vezetője

Hírek, információk, programok

— az 1993. évi II. törvény rendelkezésének megfelelően megalakult Tordas és Gyúró községekben a földkiadó bizottság. Két ülésen 17 főt választottak a bizottságba. A bizottság elnöke Tomai János a szövetkezet vezető-gazdája lett. Tagjai: Kovács S. Miklós, ifj. Kelemen József, Áldott Béla, Gubodi László, Naszáli Benő, Pintér György, Müller Ferenc, Halendár Károly, Szttyéhlík László, Kalocsai Jenő, id. Sallai Imre, Horváth László, Oláh Mihály, id. Puskás Géza, Németh Gyula, Turcsányi László.

A bizottság elkezdte munkáját, és a március 23-ig benyújtott igények összesítésén, az igények minél jobb kielégítésén dolgozik.

— társadalombiztosítási önkormányzati választás

1993. május 21-én 6 órától 20 óráig a Művelődési Házban berendezett szavazóköriben!

A társadalombiztosítás nyugdíj-, illetve egészségbiztosítási alapja felett létrejövő önkormányzatokba a képviselőket egyrészt a munkáltatók érdekképviseleti szervei útján delegálják, másrészt a biztosítottak választják.

A képviselői választásokra az országos szakszervezeti szövetségek állíthatnak jelölteket.

A szavazáson minden választójoggal rendelkező nagykorú magyar állampolgár részt vehet. A nyilvántartásba vételről az önkormányzat jegyzői április 16. és 26. között írásban értesítik a választópolgárokat. A választásokat elsősorban a lakóhelyen bonyolítják le. Mivel azonban a szavazás pénteken, tehát munkanapon lesz, a szavazókörök este 20 óráig tartanak nyitva, és — legalább 200, de maximum 500 dolgozó kérése esetén — mód nyílik munkahelyi szavazókörök kialakítására is.

A szavazás közvetlen és titkos, ezért voksolni kizárólag személyesen és csak a lakóhely, illetve a munkahely szerint illetékes szavazóhelyiségben lehet.

Ez utóbbi esetben azonban, valamint akkor, ha valaki a választás napján a lakóhelyétől távol van, április 16 és május 20. között lehet igazolást kérni a jegyzőtől.

— Sikereink falunk határain kívüli:

Mohács városa immár több mint két évtizede ad otthont általános és középiskolai népdaléneklési versenyeknek. Az idei esztendőben 1993. február 19-20-án került sor a XXII. Schneider Lajos Népdaléneklési versenyre, melyre az egész Dunántúlról érkeztek résztvevők, számszerint 48-an, akik előzőleg már saját iskolájuk, területük, megyéjük körében vetélkedve egyszer már a legjobbaknak bizonyultak. Fejér megyét hatan képviselték, közöttük két tordasi, Varga Erzsébet és Szász Katalin. Mindketen jól szerepeltek. Varga Erzsébet 8., Szász Katalin a 11. helyezést érte el.

Zajlik a Ki Mit Tud? vetélkedő selejtezője. E fiatalokat mozgósító vetélkedőre nevezett Farkas Erzsébet is, aki a megyei döntőig is eljutott. Ott sajnos nem az első helyen végzett, így az országos selejtezőkre már nem juthat el.

Vállalkozókedvét, községünk hírének népszerűsítését az önkormányzat értékes ajándékkal köszönte meg.

E versenynek több tanulsága között volt egy furcsa tanulsága is: „támogató nélkül nem boldogulsz”.

— Állattartók!

Ismét itt a marhalevél!

A marhalevél hatósági bizonyítvány, mely igazolja az állat tulajdonjogát, az állat szállíthatóságát. A marhalevél az állat szállításakor, hajtásakor, az állattal együtt, illetőleg mindenkor tartási helyén kell őrizni.

Az állattartó az alábbi esetekben köteles a tartás, szerzés vagy elidegenítés helye szerint illetékes jegyzőnél marhalevél váltani:

a.) ló, szamár, öszvér, szarvasmarha, bivaly állataira, ha azok az egy hónapos életkorukat betöltötték,

b.) sertés, juh, kecske, valamint zárt körülmények között tenyésztett, vadon élő hasított körmű állatok (pl. vaddisznó, dämvad, őz, szarvas stb.) részére korukra való tekintet nélkül — ha

1. az állatot vásárra, kiállításra, díjazásra, más község területén történő legeltetésre vagy tulajdonosváltás nélkül más község területén lévő tartási helyre hajtja vagy szállítja,

2. az állat tulajdonjogát másra átruházza,

3. az állatot közfogyasztásra vagy közbiztonság érdekében magánfogyasztásra történő levágásra hajtja,

c.) az a.) pontban felsorolt állatokra, életkorukra való tekintet nélkül a b.) pontban felsorolt esetekben.

Részletesebb szabályozásról tájékozódni lehet a marhalevél kiállítási helyén.

A marhalevél kiállításáért, kezeléséért fizetendő díjak:

1.) Ló, szamár, öszvér, szarvasmarha, bivaly esetében:

a.) a marhalevél első ízbeni kiváltásáért 300 Ft

b.) marhalevél-másolat kiállításáért 300 Ft

c.) irányítási intézkedés rávezetéséért 200 Ft

d.) állategészségügyi igazolás meghosszabbításáért 50 Ft

2.) Sertés, juh, kecske, valamint zárt körülmények között tenyésztett

Kórushírek

Asszonykórusunk ismét szép sikerrel szerepelt idegenben. Március derekán lépett fel a kórus Székesfehérváron az IKARUS Művelődési Házban.

A helybeliek a Zene Napon hallhatták őket, ahol a gyerekekkel együtt szerepeltek.

Jó volt látni, hallani, ahogy együtt énekeltek több édesanya a gyerekeivel.

Ez az, ami a gyerekek és a felnőttek részére felejthetetlené teszi ezeket az éveket.

Egy másik meghívás is érkezett már. Május elején Ráckeresztúron lépnek fel az asszonyok.

vadon élő, hasított körmű haszonállatok esetében:

a.) az egyedi marhalevél első ízben történő kiváltásáért 100 Ft

b.) az 1. pont b.), c.), d.) pontjaiban felsorolt lejárási intézkedésekért egységesen 50 Ft

3.) A 2. pontban felsorolt állatoknál:

a.) első ízben kiváltott közös marhalevélért 1-35 db esetében 100 Ft

b.) az 1. pont b.), c.), d.) pontjaiban felsorolt lejárási intézkedésekért egységesen 50 Ft

4.) Közös marhalevélről történő lejegyzésekért az állatok számától függetlenül, egységesen 100 Ft

5.) Elvesztett marhalevél pótlásáért az első ízben történő kiváltásért fizetendő díj kétszeresét kell fizetni.

6.) Megrongálódott marhalevél pótlásáért az első ízben történő kiváltásért fizetendő díjat kell fizetni.

7. A tulajdonosváltás rávezetéséért az első ízben történő kiváltásért fizetendő díj felét kell fizetni.

8.) A díj magában foglalja a marhalevél nyomtatvány költségét is.

— Az előző számunkban tévesen jelent meg a műszaki előadó fogadóórájának időpontja. Helyesen: minden héten csütörtökön délután 13-15.30 óra között.

— Vasgyűjtés!!!

A sportegyesület vasgyűjtést szervez, amit időben meghirdet. Kérünk mindenkit, aki vashulladékkal rendelkezik segítsen a gyűjtők munkáját.

Néhány gondolat a személyi higiénéről

„A tisztaság — fél egészség” — szól a közmondás. Egészségünk pedig a legfőbb érték.

A tordasi óvodában végzett tisztaságvizsgálatok és az óvónőkkel való tapasztalatcsere után úgy érzem, sok mondanivalóm van.

A legtöbb kisgyermek tisztán, ápoltnak jár óvodába. Az ő szülei sok elfoglaltságuk, rohanó életük mellett sem felejtették el, hogy kötelességük a gyermek egészségéért, testi-lelki tisztaságáért mindent megtenni.

Sajnos néhány kisgyermek alapos vizsgálata után elszorul a szívem.

Vajon mennyit foglalkoztak ezzel a kislánnyal vagy kislánnyal otthon? Ha tisztességesen megmondani és tisztán öltöztetni nincs idő vagy akarat, akkor mire van?

Ami szomorú, hogy nem egy-két gyermekről van szó, hanem többről.

Piszkos a fejbőrük, a kis fülük napok óta vizet-szappant nem láttak. A körmük hosszú és „gyászol”. Túl azon, hogy az a kisgyermek rengeteg kórokozót juttat be akarva-akaratlanul a szervezetebe, ápolatlansága időnként átható szaga miatt (mert sajnos ilyen is előfordul) kis társai is elhúzódnak mellőle, nem szívesen

játszanak együtt vele.

Javasolom a Szülőknek, hogy a kellemesebb idő beköszöntével öltöztessék gyermekeiket rétegesen: pamuttrikó, vékonyabb ing, pulóver.

A trikó védje a gyermek hátát, derekát akkor is, ha játszanak az udvaron, és kicsúszik a blúz a nadrágból, szoknyából.

Sajnos az tapasztalható, hogy nem minden családból magától értetődő a mindennapos tiszta alsonemű és zokni használata.

A kisgyermeknek legyen egy kellemes esti program a fürdés, fogmosás, tisztálkodás, ami megoldható fürdőszoba nélkül is, hiszen gyermekkorunkban mi is lavórban fürödtünk, és az utcáról hordtuk a vizet. A folyamatos nevelés, következetesség és a szülői jó példa meghozza az eredményt.

A kisgyermek gyorsan tanul, és hamar rögzülnek a jó szokásai.

Tudom, hogy a Szülők mennyire elfoglaltak, gondterheltek, sokan nehéz anyagi körülmények között 2-3-4 gyermeket nevelnek. Ezek a kicsik olyan bájosak, jó iránt fogékonyak — tegyünk meg hát mindent mi felnőttek az ő egészségükért.

Gergely Tamásné
védőnő

Gondolatok az épített környezet védelméről

Az épített környezet (lakó- és pihenőterületeink) védelme a község területén minden ott élők elemi érdeke és kötelessége. Ennek a munkának is természetesen van hatósági oldala, azonban a szerencsés az lenne, ha a törvényes rendért felelősök (jegyző, ügyintéző) a településen élők partnerének és nem ellenfelének számítanának.

A leírak előrebocsátása után néhány, e témakörbe tartozó problémáról szeretnék tájékoztatni minden, a faluját szerető tordasit.

Az építéssel foglalkozó jogszabályok két részre bonthatók.

Az egyik csoportba a hatósági ügyintézés szabályai sorolhatók. Ami ezekből a lakosok számára a legfontosabb az nyilván az, hogy mely tevékenységek kötötték építési hatósági engedélyhez. Ilyenek például a lakóház építések és bővítések, járműtárolók, műhelyek, állattartásra szolgáló épületek, de bizonyos cégtáblák, hirdetőberendezések elhelyezése is ebbe a kategóriába tartozik. Fontos tudni, hogy amennyiben valaki lakóházában, annak egyes helyiségében, vagy a melléképületben valamilyen, az eredeti funkciótól eltérő tevékenységet kíván folytatni, azt szintén engedélyeztetni kell.

A felsorolás nem törekedhetet teljességre, ezért bármilyen építési munka megkezdése előtt — történjen az bel- vagy külterületen — ajánlatos a hatósági munkát végzőnél tájékozódni.

Javasolom ezt azért is, mert az engedély nélkül végezhető munkákra is vonatkozik az építéssel foglalkozó másik nagy jogszabály-

csoport, ami az építkezések módját határozza meg (a legismertebb ezek közül az ÖESZ). Ténylegesen ez az a Szabályrendszer aminek betartása, vagy az előírások megszegése, helytelen értelmezése a település arculatában maradandó (50-100 év) nyomokat hagy. Sok olyan előírása van, amit a józtlanságunkból fakadóan ennek ismerete nélkül sem építenénk másként.

Engedjessék meg azért néhány alapvető dologra rámutatni.

Új lakóház építéskor az épület főmájával, elhelyezésével a kialakult (kialakulóban lévő) utcaképet is figyelembe kell venni. A melléképületek elhelyezésének területe a főépület (családi ház) mögötti rész. Az épületek távolságát egymástól, a szomszédos ingatlanon levő épületektől, átsótt kúttól szintén az ÖESZ, valamint az állattartást szabályozó helyi rendelet meghatározza. Fontos azt tudni, hogy a telkek megosztásánál is a szabályzat előír bizonyos minimális méreteket.

Ismét csak hangsúlyozom, hogy érdemes érdeklődni, mert könnyen előállhat az az eset, ami a hatóság számára kellemetlen, az építő számára pedig efelett még költséges is, hogy építésrendészeti eljárást kell lefolytatnunk. Az építésrendészeti jogkövetkezményt a hatóságnak kötelessége mind az engedély nélküli, mind az engedélyhez egyébként nem kötött, szabálytalan építkezések esetén is érvényesítenie.

Kérem tehát használják ki a tordasi csütörtök délutáni műszaki ügyintézői felfogadás nyújtotta lehetőségét.

Kuna Ferenc

Amerikából jöttem

(beharangozó)

A múlt év második felében testvérbátyám meghívását elfogadva négy hónapot töltöttem az Amerikai Egyesült Államokban.

Amerikának azt a részét jártam be (Californiát és környékét), amely nálunk is és szerte a világon a legismertebbnek mondható. Ennek az egyik oka gazdasági, hisz California Amerika „golden state”-je, vagyis aranyállama. A kontinensnyi, 50 államból álló USA kereskedelmi és gazdasági központja és leggazdagabb területe. A világ szeme részben ezért, részben pedig a hollywoodi filmgyárak jóvoltából Californiára tekint.

Ilyen értelemben a sokezer kilométer ellenére sem jártam messze. Sok olyan tájat, természetvédelmi területet, híres épületet, nevezetességet láttam, amit itthon, Tordason a televízió keresztül sokszor láthatunk.

Lenyűgözött az amerikai építéset, a hétköznapiokban tökéletesen működő technikai csodák, a business-világ lüktetése. Jó volt látni a különböző kultúrájú, gyökerű és vallású emberek békés (bár nem mindig sűrűlódásmentes) együttélését. Elámulhattam azon, hogy a „show-ipar” Disneylandben, Hollywoodban, a san diegói Sea Worldben és még nagyon sok itthon kevésbé ismert helyen mi mindent képes megvalósítani a közönség szórakoztatására!

Tanulságos volt tanulmányozni az ottani sokszínű gaz-

dasági, társadalmi és egyházi életet.

Legalább ennyire érdekes volt a hétköznapi világ is.

A bátyám villamosmérnökként alul- és felülzetben is láthatja az „amerikai szupervilágot”. Munkájából adódóan rengeteget utazik, bejut lakásokba, üzemekbe, gyárakba. Sokszor kell felmennie padlásokra, bejutni házak alá. Sokfelé elvitt engem is. Láthattam belülről gazdag és szegény lakásokat. Olyat is, amiben fehérek élnek, olyat is, amiben feketék, ázsiai sárgák vagy az amerikai őslakosok, illetve a spanyol hódítók közös leszármazottai, a mexikóiak. Jártam gyárakban, amelyek természetesen a legmagasabb csúcstechnológiával dolgoznak, és egyszerű, garázsban berendezett, de computerizált kis műhelyekben is.

Voltam vásárban, és a karácsony előtti pompában tündöklő csillogó áruházakban.

Ezernyi élmény egy tőlünk kilométerekben roppant messze lévő, de valahogy mégis közel lévő, és a mentalitásában, szellemiségében, gondolkodásában (sajnos) egyre közelebb kerülő világról.

A legérdekesebb élményeket, érdekességeket szeretném megosztani a következő számban induló sorozatban, a kedves olvasókkal. Szeretettel ajánlom a figyelmükbe.

Szemerei János

Tudja Ön?

— Hogy az Alkotmánybíróság a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettséget előíró jogszabályt alkotmányértőnek mondta ki, ezért a jövőben ezzel még nem kell foglalkoznunk.

***

— hogy a márciusi telefonszámlával kapott bizonylattal a telefontulajdonosok ingyen jutnak Fejér megye új telefonkönyvéhez. Aki még az új telefonkönyvet nem vette át, azt a martonvásári Körzetmesterségen teheti meg.

***

— hogy az általános forgalmi adó alanya köteles havonta bevallást tenni az adóhatóságnak (APEH) a 65. sz. nyomtatványon, a bevételeiben szereplő forgalmi

adó nagyságáról, valamint a vásárolt (anyag-árubeszerzés) forgalmiadó-tartalmáról. A befizetési és visszaigénylési kötelezettséget a bevallásban 1.000,- Ft-ra kerekítve kell megjelölni.

***

— hogy a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló részére fizetendő személyi alapbér kötelező legkisebb összege a teljes munkaidő ledolgozása esetén 9.000,- Ft, óraber alkalmazása esetén 52,- Ft.

***

— hogy a várandóssági pótlék a térítésmentes terhesgondozásra jogosultat illeti meg a terhesség — igazolt — 4. hónapjától, illetve ha ezt követően vették gondozásba, a gondozásba vétel

időpontjától. A pótlék összege azonos a korábbinál eggyel nagyobb gyermekszám alapján megállapított egy gyermekre jutó családi pótlék összegével.

A pótlék a születendő gyermek utáni családi pótlékra való jogosultság hónapját megelőző hónap utolsó napjáig, ha pedig a várandóssági pótlékra jogosult nem lesz jogosult családi pótlékra, a terhesség megszűnése hónapjának utolsó napjáig jár. A várandóssági pótlékra vonatkozó igényt a jogosult szóban vagy írásban terjesztheti elő, vagy a munkáltatójánál, ha ott működik társadalombiztosítási kifizetőhely, vagy az állandó lakhelye szerint illetékes társadalombiztosítási igazgatóságnál.

***

— hogy ötvenként — a vállalkozói engedély kiváltásakor is — egészségügyi minimum vizsgát kell tenni mindazon vállalkozóknak, valamint alkalmazottaiknak és segítő családtagjaiknak, akik élelmiszerral kapcsolatban vannak, azt értékesítik, beleértve a vendéglátókat is. A vizsgákra a Kereskedők Fejér Megyei Szervezeténél kell jelentkezni írásban vagy telefonon.

***

— hogy 1993. január 1-jétől érvényes AFA-rendelet szerint a különböző üzletekben, boltokban stb. adott nyugtának (akár kézi, akár gépi) tartalmaznia kell: a nyugta sorszámát, kibocsájtója nevét és címét, adószámát, a kibocsájtás keltét és a fizetendő összeget.

Gyerkeszáj

A délutáni pihenő előtt egy-egy mesével, vagy altatódallal próbálunk csendes, nyugodt légkört teremteni az alváshoz. Ilyenkor mindig valamelyik gyermek ágya szélére ülünk, ügyelve, hogy mindenki sorra kerüljön. Egyik délután, amíg a mesekönyvet lapozgatom megfelelő mesét keresve, Roli megszólalt:

— Óvónéni, ma mellém fekdjön!

***

Öltözködés közben Hanna megszólal:

— Már akkora vagyok, hogy a fejemig érek.

***

— Tamás reggel megérkezik az óvodába. Tenyerén mutat két rágógumit.

— Mi van neked, Tamás, rágógumid? – kérdezi Kati.

— Nem! Hanem rágóm! – hangzik a válasz.

***

Egyik asztalnál rajzolgatunk a gyermekekkel. Adrienn csuklani kezd.

Be is jelenti:

— Óvónéni! Csuklódom!

***

A következő kis történet nem a mi gyerekeinkről szól, de az Óvodai Nevelés című újságban olvasva annyira megtetszett, hogy elhatároztam, ezt is ideírom.

Húsvét előtt tojásfestéshez készülődünk. Először kifújtuk a tojásokat. Feri késve érkezett, nem láthatta ezt a műveletet. Gyanakodva emelgette a tojásokat.

— A mi tyúkunk nem tud üreset tojni.

ZSARUKABARÉ

A Mikroszkóp Színpad előadásában

1993. április 23-án (pénteken)
19.30 órától a

MARTONVÁSÁRI ÁLTALÁNOS
ISKOLÁBAN

Jegyek elővételben válthatók 250 Ft-os áron
a martonvásári Polgármesteri Hivatalban
hétfőn: 8-16 óráig
szerdán: 8-18 óráig
pénteken: 8-12 óráig

Ki mit néz első pillantásra? Francia kutatók megállapításai:

Ha a férfiak találkoznak egy nővel, 16 százalék először az arcába néz, 33 százalék a kebleit veszi szemügyre, 30 százalék először a hátsó felét saccolja meg, míg 21

százalék pedig a lábra kíváncsi.

Ha a nők találkoznak egy férfival, 66 százalék először a férfiak arcába néz, 34 százalék a kezét veszi szemügyre.

Csipkelődő

Gaztermelők figyelem! Értesítem Önöket, hogy a földmégművelési kötelezettség nem a régi rendszer hibája, hanem ósrégi földművelői jószokás. Akinek földje van művelje is meg.

Autótulajdonosok! Az autó feltalálója a hátramenetet is kitalálta. Ne közlekedjünk tehát keresztül-kasul a gondozott közterületen, és főleg ne akkor, amikor az föl van ázva.

Ha sok az autója, azt is tartsa saját területén, ne a közterületen, a parkban.

Az ész megáll, amikor az ügyintézőt az ügyfél oktatja ki abban a hiszemben, hogy ő jobban tudja mit kell tenni. Bízunk ezt a szakemberre!

Járjunk már nyitott szemmel! vegyük észre, ha más településről községünkbe hordják a szemetet, és az nekünk okoz kellemetlenséget. Ne csak igényeljük a szépet és a jót, hanem tegyünk is érte. Ha ezt nem tesszük, akkor ne is járjon ...

APRÓHIRDETÉSEK

OVIT Rt. Martonvásár Üzemegysége állomási váltószolgálatra keres villamosipari végzettséggel és villamoskezelő II. tanfolyammal rendelkező munkatársat. Jelentkezni lehet az OVIT Rt. martonvásári telepén, vagy a (22) 379-238 sz. telefonon.

***

Gázkészülékek javítása (gáztűzhelyek, konvektorok, vízmelegítők, cirkogejzirek), szerelése. Mészáros Norbert Baracska, Rákóczi u. 30.

Bejelentés személyesen a Tordas, Szabadság út 98. sz. alatt, vagy az ugyanitt üzemelő telefonon: (22) 378-624.

***

Gyógyfürdő mellett nyaraló kiadó június 1-jétől.

Érdeklődni lehet a (22) 379-

235 telefonon.

***

KELETI AUTÓBONTÓ Martonvásár, Hunyadi u. 57.

Használt autók vétele, alkatrészek eladása.

Nyitvatartás: hétköznap 9-18 óráig
szombaton 9-12 óráig.

***

Ezúton értesítek mindenkit, hogy megnyitottam svájci használatra-kereskedésemet. Változott, jó minőségű és olcsó ruhákat, kabátokat, fehérműket, ágyneműket, valamint kilós gyermekruhákat árusítunk.

Nyitvatartás: szombaton és vasárnap 9-15 óra között.

Harrerné (Zsuzsa) Tordas, Szabadság u. 111.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönöm mindenkinek, akik testvéremet elkísérték utolsó útjára, és sírjára virágot helyeztek.

Farkas Mária

***

Köszönöm az együttérzést és részvétet mindazoknak, akik szeretett férjem temetésén résztvettek, őt utolsó útjára elkísérték.

Lauschmann Lászlóné

Tordasi Kisbíró — Független havilap

Kiadja: Tordas Község Önkormányzata

Szerkeszti: a szerkesztőbizottság

Tagjai: Márki Ferenc, Dr. Hamza Lászlóné, Szemerei János

Számítógépes kiadványszerkesztés: Szapper László

MÁTRIX Kft. Székesfehérvár, Zichy liget 10. Tel.: (22) 329-888

Megjelenik havonta, 600 pld-ban. Készült: Duna-Print Kft.,

Dunajváros, Gutenberg köz 2. F. v.: Farkas István